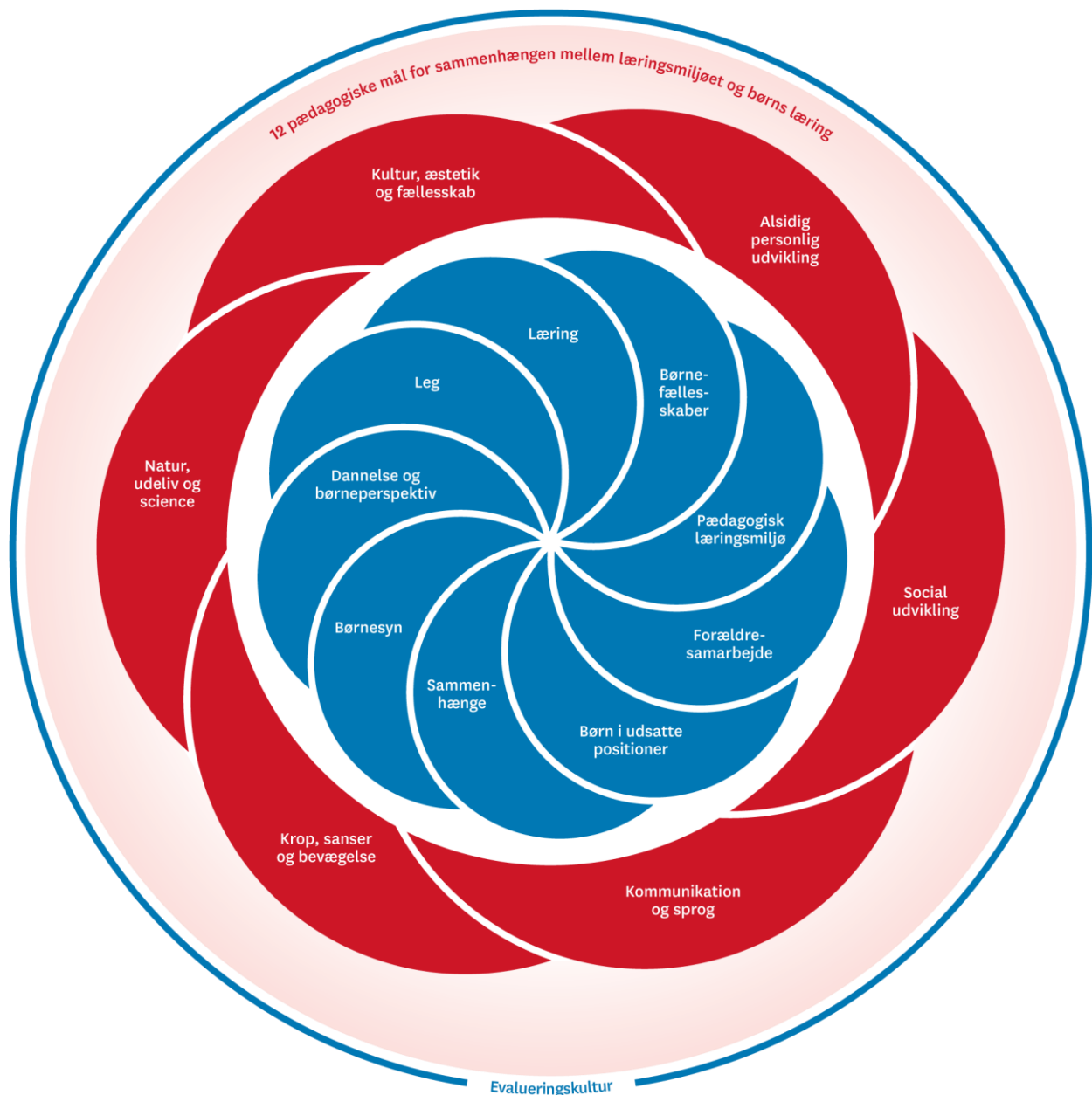

Pædagogisk læreplan for Tryllefløjten 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Institutionen er beliggende i en af Hedensted kommunes små skønne landsbyer, tæt ved skole, sfo og idrætshal.

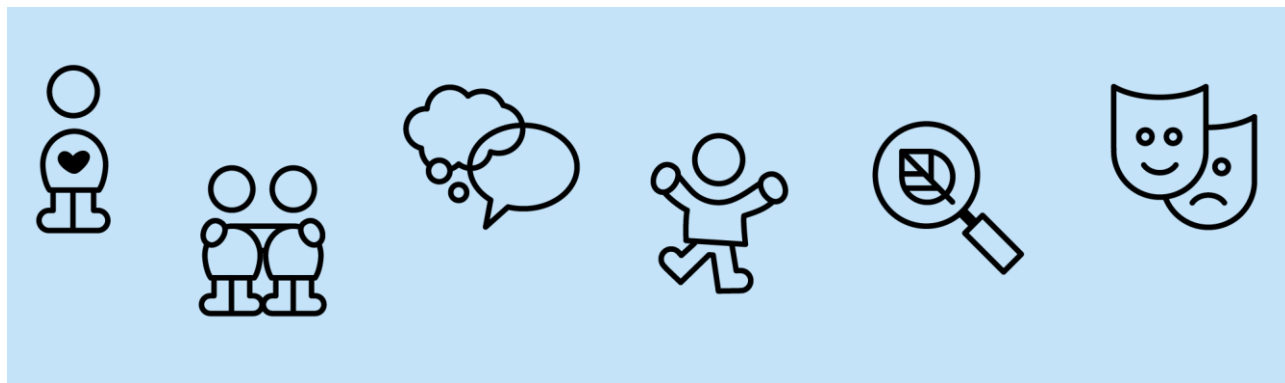
Tryllefløjten er en integreret institution med plads til 20 vuggestuebørn og 50 børnehavebørn. Vi er fordelt på 4 stuer, 2 stuer i vuggestuen og to stuer i børnehaven. Børnene er tilknyttet faste grupper med faste voksne. Institutionen er fysisk adskilt i to huse. De største børnehavebørn hører til i lokaler, som ligger i skolens bygning.

Vi har en stor dejlig legeplads med mange muligheder for leg og fysisk udfoldelse. På legepladsen er der et overdækket "Madpakkehus" med borde/ bænke og grill. Dette bliver udover spisested også brugt til uden-dørs kreative aktiviteter. Legepladsen bliver også flittigt benyttet uden for institutionens åbningstid, hvilket gør, at vores hus/ legeplads bliver et samlingssted for forældre og børn i fritiden.

I forhold til forældresamarbejde betyder det meget for os, at forældrene føler sig godt tilpas i vores hus og at de er trygge ved at aflevere deres børn til os. Men det betyder også meget for os, at de møder nogle kompetente medarbejdere, der udover at give børnene sjove og dejlige dage i børnehaven også er faglig dygtige og har et mål med hver enkelt barns udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Vi har fælles ledelse med Daugård skole / sfo og dermed også fælles bestyrelse. Dette gør, at vi hele tiden er i dialog omkring det at skabe den røde tråd gennem den tid hvor børnene hører til i vores institutioner – fra vuggestue til og med 6 klasse.

Hos os har vi rullende skolestart fire gange årligt. Børnene ruller ind i kvartalet efter de er blevet 6 år. Det betyder, at vi kan aflevere og modtage hvert enkelt barn i deres nærmeste udviklingszone og tilgodese de behov de hver især har.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn og børneperspektiv:

- Alle børn har betydning og skal opleve at være **værdifulde**
- **Børns ressourcer** ses og der værnes om deres forskelligheder og ret til at udvikle sig forskelligt
- Gennem relationen understøttes alle børns **selvstændighed** og **initiativ**, og samtidig med skal de have den **nærvær** og **omsorg**, som de har brug for
- **Alle børn har en stemme**. Børn skal føle sig set og forstået, og at de har værdi i fællesskabet.

Dannelse og Læring

- Børn skal opleve sig som **aktive medskaber** af egen læring og udvikling
- Læring handler ikke alene om at tilegne sig faktuel viden, men også om forankringen af **værdier** og viden i barnets personlighed. Her arbejdes bl.a. med KLAR til Læring
- Børns læring foregår med kroppen og med sanser, såvel som i tanke og tale. **Børn lærer gennem sociale interaktioner, ved at undre sig, opleve nyt og afprøve.**
- Børnene skal opleve at være aktivt deltagende i et **demokrati**
- Børns grundlæggende **nysgerrighed og lyst til at lære** skal understøttes

Leg og børnefællesskaber

- **Børns leg** respekteres og anerkendes som en vigtig læringsform.
- Der skabes rammer, der understøtter børns spontane og selvorganiserede lege, og der er samtidig blik for at skabe **legfællesskaber**, hvor alle børn trives
- Børn skal indgå i et **socialt fællesskab** sammen med andre børn og voksne, hvor relationen styrker og udvikler børnenes personlige, sociale og faglige kompetencer
- Der er plads til det **enkelte barns** initiativ og deltagelse, men også til, at barnet kan begå sig i verden med **indlevelse** i og **forståelse** for andre.

I Tryllefløjten arbejder vi ud fra et børnesyn og børneperspektiv hvor:

Alle børn skal føle sig trygge – derfor er det altid kendte voksne der tager i mod børnene når de ankommer. Vi har valgt at bruge tid på at tage godt imod børnene for vi mener at det er trygheds skabende at børnene får sagt farvel til deres forældre på en god måde.

Vores hverdag bære præg af struktur og genkendelighed, som kan ses ved at vi har faste rutiner og aktiviteter.

Børnene møder faste voksne, som er anderkendende og tydelige. Det vil sige at vi møder barnet i deres følelser - både negative og positive og støtter og guider dem.

Det skaber tryghed for børnene at der er sammenhæng mellem institutionen og hjemmet, derfor er vi daglig dialog med forældrene.

Alle børn har ret til at være en del af et fællesskab – derfor arbejder de voksne med tilretningen af den pædagogiske praksis, således at alle børn får positive relationer. De skal føle sig set, hørt og forstået, så vi guider og hjælper børnene med at sætte ord på egne og andres intentioner og følelser i en empatisk og positiv tone.

Alle børn skal inddrages og have medbestemmelse – derfor følger vi børnenes spor og er nysgerrige og undersøgende på deres intentioner og behov. Vi laver børne interview efter forskellige aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at give udtryk for hvad de synes har været godt / dårligt.

Alle børn skal ses som individuelle individer – derfor har de også forskellige behov og skal behandles forskelligt. Vi vil gerne lære børnene, at alle er gode nok, som de er, så derfor arbejder vi med deres selvværd ved at se og benævne deres følelser.

Alle børn skal anerkendes og støttes i deres udvikling og læring – derfor fokuserer vi på barnets potentiale og kompetencer. De har brug for omsorg, positive forventninger, tillid og passende udfordringer for at kunne udvikle sig. De voksne er lyttende, understøttende og giver børnene tid til refleksion.

Dannelse og læring:

Vi gør børnene klar til læring ud fra de 7 kompetencer:

- Børnene skal opleve sig betydningsfulde og have indflydelse på eget liv og fællesskab. De voksne danser små læringsrum eller laver aktiviteter hvor børnene selv bestemmer om de vil deltage, men børnene igangsætter også selv lege.
- Børnene skal tro på egne evner. Dette gør de ved at øve sig og opleve små succeser. Vi anderkender børnenes anstrengelser for at nå et resultat mere end selve produktet.
- For at børnene skal lære at respektere hinanden lærer vi dem bl.a. at aflæse hinandens følelser.
- Børnene skal være nysgerrige på livet, så derfor følger og understøtter vi børnenes spor.

Alt dannelse og læring sker ved at børnene har nogle nærværende og engagerede voksne og nogle sunde børnefællesskaber.

Leg og børnefællesskaber:

Vi lever i et samfund hvor der er fokus på den enkelte og mindre på fællesskabet, derfor har det stor betydning at vi allerede i institutionerne arbejder med fællesskaber.

Vi synes det er barnets ret at være med i flere børnefællesskaber for det er derigennem man lærer om sig selv og andre.

De voksne er med til at skabe legefællesskaber ved at dele børnene i små grupper f. eks. samlingsgrupper, biblioteksgruppe, yoga grupper og sproggrupper.

Vi skaber rammer og gør plads til børnenes spontane lege. Vi er opmærksomme på selvvalgte legefællesskaber, så vi sikrer at det er sunde legefællesskaber.

De voksne bruger vejledt deltagelse til at hjælpe børn ind i legen.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø:

- Læringsmiljøerne skal tage højde for, at børns udvikling og læring sker i **mangfoldige processer** gennem en vekslen mellem børnenes egne igangsatte **lege, voksenstyrede** aktiviteter og hverdagens **rutiner**
- Læringsmiljøerne skal være **trygge og alsidige**, som fremmer en **eksperimenterende** tilgang, og som giver lyst og mod til at lære mere, men som også giver plads til at blive udfordret, famle og fejle
- Læringsmiljøerne skal tage udgangspunkt i **børnenes perspektiv**, hvor deres ideer, meninger og oplevelser inddrages, men hvor vi også varetager **børnenes interesser og tarv**.
- Der skal skabes **differentierede læringsmiljøer** – både de fysiske og de faglige rammer
- De voksnes adfærd og relation understøtter børnenes læreproces - uanset om det er leg, aktiviteter eller hverdagens rutiner. Det er **måden vi er sammen med børnene på** – som er afgørende.

Vi skaber læringsmiljøer hele dagen både ved planlagte og spontane aktiviteter og i de daglige rutiner.

Læringsmiljøerne tilrettelægges vi således at der tages hensyn til børnenes perspektiv og inddragelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder meget i små grupper. Ved det skaber vi tryghed, læring og vi styrker fællesskabet. Vi har som voksen også bedre mulighed for at se det enkelte barn i samspil med andre.

Når vi arbejder i projekter, giver det mulighed for fordybelse og det styrker både voksen/ barn og barn/ barn relationerne. I projekterne giver vi også børnene mulighed for at være med til at udvikle og sætte præg på processen.

Vi laver aktiviteter rundt ved bordene f.eks. tegnebord, hvor børnene har tilgang til forskellige materialer. Her eksperimenterer og øver de sig sammen. De hjælper og anderkender hinanden for deres produkter. De taler sammen og lærer af hinanden.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud:

- Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns trivsel og udvikling. Derfor arbejdes der hele tiden på et godt og **forpligtende** samarbejde med forældrene, hvor der er **gensidig respekt** for hinanden.
- Barnets **forældre skal inddrages og involveres** i dagtilbuddets arbejde, og understøtte stimulerende hjemmelæringsmiljøer. Det sker gennem et samarbejde, der tager afsæt i den enkelte familie, hvor familiens ressourcer bringes i spil – og hvor forældre og dagtilbud i fællesskab drøfter hvordan barnets læring, udvikling og trivsel kan fremmes.
- **KLAR til Læring** understreger vigtigheden af, at vi har et **tæt samarbejde** med forældrene

Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skabes de bedste rammer for børn. Fordi **forældre gør en forskel.**

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

For at skabe fundamentet for et godt forældresamarbejde opfordre vi forældrene til at komme på besøg med deres barn – gerne flere gange inden opstart. På denne måde bliver børnene mere trygge og forældrene får en fornemmelse af, hvad det er for en dagligdag deres barn skal være en del af.

Inden opstart i vuggestuen afholdes der et kontakt møde i hjemmet. På dette møde deltage en pædagog fra institutionen, sundhedsplejersken og mindst en forældre. Formålet med besøget er, at få et bedre kendskab til barnet, i familiens egne rammer / base, så barnet får så god en opstart som muligt.

Både vuggestue og børnehave tilbyder forældrene en samtale ca. 3 mdr. efter opstart. Her får vi en snak om hvordan opstarten er gået og hvordan barnet (og forældre) trives.

I vuggestuen afholdes der ydermere en samtale når barnet er ca. 1½ år. Dette er en udviklingssamtale, som tager udgangspunkt i KLAR og de 7 kompetencer.

Inden barnet skal starte i skolen bliver der lavet en børneprofil, som også tager udgangspunkt i KLAR.

Denne bliver præsenteret for forældrene ved et overleverings møde hvor indskolings pædagogen og sundhedsplejersken også deltager. Derudover bliver der holdt samtaler efter behov.

For at skabe de gode rammer for barnets tryghed og trivsel vægter vi hverdagsdialogen højt. Der er vigtig at både forældre og personale fortæller om både gode og dårlige oplevelser som kan have indflydelse på barnets hverdag, trivsel og læring.

Vi lægger vægt på at der er åbenhed, lydhørhed og gensidig respekt over for hinanden. Der skal være plads til forskellighed og individuelle behov. Vi inviterer gerne forældre med på ture, til arrangementer eller bare på besøg i hverdagen, for på den måde, at få indblik i barnets hverdag.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af forskellige grunde være i en udsat position af kortere eller længere varighed. I Læring arbejdes der med **børnelinealen**, og hvor fokus er på at fremme trivsel for alle børn. Alle børn skal opleve at være i og forblive i grønne positioner – **'Stay green'**. Derfor samarbejder det pædagogiske personale med andre tværfaglige samarbejdspartnere, så der sker en **rettidig** indsats i forhold til børn i udsatte positioner. Samtidig med arbejdet der med **mangfoldige fællesskaber**, hvor der er fokus på børns ressourcer og der værnes om deres forskelligheder.

Vi har en opmærksomhed på alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem tilrettelæggelsen af trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Relationen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Vi arbejder med udgangspunkt i barnets ressourcer og deltagelse ved at følge barnet tæt, være understøttende og guide barnet.

Der arbejdes med fokus på at barnet inkluderes, oplever mestring og at være en del af meningsfulde børnefællesskaber.

I vores læringsmiljøer er der mulighed for at deltage på det niveau der passer til barnet. Er der fx en leg som vi ved kan være udfordrende for barnet, sørger vi for at være på forkant og kan også "bøje" reglerne i legen for at gøre plads til at inkludere alle.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Alle børn har brug for at der skabes **sammenhæng** i forbindelse med overgange. Dagtilbud arbejder sammen med skolen om at **forbinde de to arenaer** i brobygningen. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til skolen og SFO'en – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagtilbud og skole, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder. Men også at sikre, at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbuddet støtter og styrker børnenes sociale, personlige og faglige færdigheder, bl.a. gennem **KLAR til Læring og de seks læreplanstemaer**.

Institution og skole/ sfo ligger i samme bygning. Det betyder, at vi i hverdagen arbejder tæt sammen. Vi åbner og lukker sammen med sfo'en, hvilket gør, at vi har kendskab til hinandens børn og børnene til de voksne. Det betyder også at børnene bliver ved med have et fællesskab og legerelationer ikke brydes.

I Daugård har vi rullende skolestart. Det betyder, at børnene, som udgangspunkt starter i skole i kvartalet efter de er fyldt 6 år, men vi ser individuelt på hvert enkelt barn, så der kan være nogen der starter før og nogen venter.

Inden skolestart kommer børnene på flere besøg både i 0. klasse og i sfo'en. De får tildelt en ”storemakker”, som henter dem, når de skal på besøg og som skal hjælpe dem den første tid i skolen.

Der bliver afholdt et overleveringsmøde mellem pædagog fra børnehaven, skolepædagog, sundhedsplejerske og forældre. Mødet tager udgangspunkt i en børneprofil, som er lavet af pædagoger fra børnehaven, som ud fra KLAR viser hvad barnet mestre og hvor der er udfordringer. På denne måde tager skolen imod børnene ud fra individuelle behov og i deres nærmeste udvikling zone.

Ved særlige behov kan der være en pædagog fra børnehaven der følger med i skolen den første tid.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har i Tryllefløjten rig mulighed for at inddrage lokalsamfundet. Vi ligger i et naturrigt område tæt ved skoven, som vi benytter jævnligt. Vi går ture på vores stisystemer og leger på de grønne områder.

Vi bruger hallen til fysiske aktiviteter/ motorik og til arrangementer. Skolens bibliotek bliver brugt af de største børnehavebørn, som ligeledes også har et af skolens lokaler til kreativ værksted.

Vi har samarbejde med præsten i forhold til julegudstjenesten.

Vi har børnene med i vores daglige indkøb hos købmanden.

Vi samarbejder med Idrætsforeningen omkring børneyoga

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Det skal være rart og trygt at komme i Tryllefløjten.

- Derfor har børnene faste stuer med faste voksne.
- Vi arbejder ud fra kendt daglig rytme.
- Bruger vi piktogrammer og visuel støtte i dagligdagen. Dette frigiver ressourcer fra børnene .F.eks. billeder af dagens struktur eller billeder i garderoben med det tøj, som de skal have på, på legepladsen.
- I rutine situationerne ligger vi vægt på, at der er gode faste rammer, så det er rart for børnene at være en del af. F. eks. i garderoben og på toiletterne.
- Vi arbejder med respekt for vores fælles omgivelser. Vi vil gerne bibringe til at skabe en kultur, hvor man passer på tingene. Derfor er det også et fælles ansvar både for børn, forældre og personale, at få ryddet op, så huset er hyggelige og rare at være i.
- Vi arbejder med gode omgangstoner, som en del af det psykiske miljø.
- I dialogen med børnene evaluere vi og bliver opmærksomme på eventuelle ændringer i det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø
- Inden børnene møder ind om morgenen, har de voksne lavet små legestationer, der indbyder til leg og kreativitet i små legefællesskaber.
- Vi prøver at lave små rum i rummet ved hjælp af små legetæpper og afskærmning, så børnene kan sidde uforstyrret og lege.
- Vi har fokus på, at vi fordeler os i alle de ude og inde rum vi har til rådighed, således der bliver mere ro til nærvær, leg og fordybelse.
- De ting vi udsmykker huset med er børnenes egne værker/ kreationer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

- Give tid til god modtagelse. At blive set og hørt når man kommer, og få hjælp til at sige farvel, hvis et er svært
- Opdeling i små grupper, hvor det giver det enkelte barn tryghed og fornemmelse af at høre til et lille fællesskab, f.eks. spisegrupper.
- Deltage i praktiske gøremål, som dække bord, rydde op osv.
- Give rum og tid til leg, hvilket kan give børnene ret til at være en del af fællesskabet.
- Nærværende voksne, som møder børnene på deres udviklingstrin (nuzo)
- Anerkendende voksne der tør spejle børnenes følelser – eks. Jeg kan se du bliver ked af det nu...
- Blive selvhjulpen ved at lære at tage tøjet af og på, toiletbesøg, holde styr på egne ting.
- Have lov til at være den man er
- Vi tilgodeser individuelle behov

Vi er støttende og lyttende

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Lære børnene at sige til og fra for at blive tro mod sig selv og det man har lyst til.
- Vi hjælper børnene med at lære dem, at løse deres konflikter.
- Hjælpe børnene med at udtrykke deres egne følelser og have opmærksomhed på andres.
- Leg og aktiviteter på tværs der giver mulighed for at opsøge andre børn de kan fungere godt med.
- Arbejde i fælles projekter, hvilket kan lære børnene at hjælpe og støtte hinanden og se nye legerelationer.
- Børnene skal lære at udsætte egne behov ved at vente på tur.
- Børnene skal lære at lytte til hinanden og acceptere hinandens forskelligheder.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Dialogisk læsning/ læseleg.
- Sang / musik.
- Rim og remser.
- Fortælle og lytte.
- Brug af ipad.
- Lege med tal og bogstaver.
- Babytegn i vuggestuen.
- Sætte ord på ting og handling.
- Spise i små faste grupper.
- Historiefortælling med børns deltagelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer
- Vi bruger hallen til at styrke den motorisk udvikling.
- Vi bruger vores legeplads hver dag, som giver mulighed for at udvikle både sanser og motorikken.
- Vi går ture i nærmiljøet og tager i skoven med rygsækken.
- Yoga dyrker vi en gang om ugen.
- Vi har i perioder aktiviteter med børnemassage og mindfulness.
- Styrke finmotorikken ved at tegne, lege med perler, klippe og andet kreativt.
- Vi leger sanglege, rytmik og danser til musik.
- Vi har fokus på selvhjulpethed i forhold til tøj, toilet og hygiejens.
- Vi lærer om kroppen og de forskellige kropsdel igennem leg, sansning og fortælling.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Vi går ture hvor vi samler affald.
- Vi bruger naturens materialer.
- Vi studere kryb og kravl.
- Vi tager i skoven og får mange fine naturoplevelser.
- Grave vandkanaler
- Vi laver bål og mad over bål.
- Vi eksperimentere med forskellige elementer
- Dialog omkring, hvad det vil sige, at passe på naturen.
- Snak om vejret i forhold til hvad tøj man skal have på.
- Følge årstiderne - vi bruger/ leger med sanserne – smage, føle, dufte, se og høre.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstema.
- Vi taler med børnene om deres familier og sammensætningen af disse.
- Vi følger årets gang i forhold til traditioner, som jul, påske fastelavn osv

Vi har mange voksen styrede kreative processer hvor der bliver brugt forskellige materialer.

- Børnene har adgang til forskellige materiale og har mulighed for selv at udvikle deres kreativitet.
- Bruge ipad til at finde ny viden.
- Vi laver aktiviteter med udgangspunkt i andre lande.
- Vi taler om hvor vi kommer fra, tro og forskelligheder.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil arbejde med et fokus på at etablere en evalueringskultur i Tryllefløjten.. Der uddannes to faglige fyrtårne, som i samarbejde med ledelsen skal være garanter for at sikre kvaliteten og arbejdet med evalueringen

Vi dokumentere og evaluere løbene vores pædagogiske praksis, herunder sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og de ønskede mål for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi reflektere løbene vores pædagogiske praksis og drøfter den på daglig basis.

Vi dokumentere ved hjælp af billeder, opslag og små børnefortællinger. Dokumentationen samles i mapper på stuerne og bruges til evaluering af læringsmålene og arbejdet med den styrkede læreplan.

I forhold til evaluering arbejdes der aktionslærende med en undersøgende tilgang til vores praksis. Vi afprøver ” Refleksions bladet ”, som værktøj til indsamling af observationer i form af praksisfortællinger. Vi vil også bruge billeder og små video optagelser. Derudover arbejdes der med data fra kompetencehjulet og ” Hjernen og Hjertet

Evalueringen skal bruges til fremadrette, at skabe udvikling i vores læringsmiljøer.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC